

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23.juna 2022. godine
Br. ref.:RK 2010/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI154/21

Podnosilac

Eset Berisha

Ocena ustavnosti

Rešenja Vrhovnog Suda Rev. br. 107/21 od 16. marta 2021. godine u vezi sa
Rešenjem Apelacionog suda [Ac. br. 4710/20] od 12. novembra 2020. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija, i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Eset Berisha iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog Suda [Rev. br. 107/21] od 16. marta 2021. godine, u vezi sa Rešenjem Apelacionog suda [Ac. br. 4710/20] od 12. novembra 2020. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarantovana članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 59. [Vrste odluka] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

5. Dana 26. avgusta 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 1. septembra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safet Hoxha za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu Krasniqi (predsedavajuća) Remzie Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi, članovi.
7. Dana 7. septembra 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 8. juna 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva je bio imenovan za generalnog direktora Uprave za civilno vazduhoplovstvo Kosova (u daljem tekstu: UCVK) odlukom [br.07/83] od 11. januara 2019. godine Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: : Vlada Kosova).
10. Dana 12. maja 2020. godine, Vlada Kosova je odlukom br.01/30 razrešila podnosioca zahteva sa funkcije generalnog direktora UCVK-a i na njegovo mesto imenovala vršioca dužnosti direktora.
11. Dana 21. maja 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Osnovnim sudom u Prištini – Odeljenju za administrativne poslove a protiv odluke Vlade Kosova zbog poništaja rešenja sa predlogom da se odloži izvršenje rešenja Vlade Kosova br. 01/30.

12. Dana 22. maja 2020. godine, Osnovni sud – Odeljenje za administrativne poslove je Rešenjem [A. br. 867/2020] oglasio sebe materijalno nenadležnim za suđenje u vezi sa ovom pravnom stvari, i predmet je prosleđen Opštem Odeljenju Osnovnog suda u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni Sud).
13. Dana 8. septembra 2020. godine, Osnovni sud je rešenjem [C.nr.2854/20] odbio kao neosnovan predlog za izricanje mere bezbednosti koji je predložio podnosilac zahteva a u kojem je tražio da se mera bezbednosti tužbenog zahteva odobri kao osnovana kao i da se obaveže tuženi da se uzdrži od svih administrativnih radnji u cilju izbora i imenovanja generalnog direktora UVCK-a, do donošenja odluke po tužbenom zahtevu tužioca.
14. Jednog neodređenog dana, podnosilac zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim sudom na rešenje Osnovnog suda kojim je odbijen predlog za izricanje mere bezbednosti.
15. Dana 12. novembra 2020. godine, Apelacioni sud je Rešenjem [Ac. br. 4710/20] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je Rešenje Osnovnog suda C. br. 2854/20.
16. Dana 4. decembra 2020. godine, podnosilac zahteva je uložio reviziju pred Vrhovnim sudom a protiv Rešenja Apelacionog suda, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka kao i pogrešne primene materijalnog prava, i zatražio je da se izmeni Rešenje Apelacionog suda kao i rešenje Osnovnog suda i da se usvoji predlog o izricanju mere bezbednosti.
17. Dana 16. marta 2021. godine, Vrhovni sud je u Rešenju [Rev. br. 107/2021] odbacio kao nedozvoljenu reviziju podnosioca zahteva koja je podneta protiv Rešenja Apelacionog suda.

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva osporava Rešenje Vrhovnog Suda [Rev. br. 107/2021] od 16. marta 2021. godine, sa navodima da je isto doneto uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54 [Sudska zaštita prava] Ustava i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP-a.
19. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni Sud, prilikom odbacivanja revizije, pogrešio u obrazloženju zbog toga što *“ obrazloženje ovog suda nije tačno jer je predlog za određivanje mere bezbednosti poseban predmet od glavnog pitanja, za koje se vodi isti postupak, shodno tome i pravo da se zahteva revizija protiv odluke drugostepenog suda, kao što je i dozvoljena revizija protiv presude (član 228. stav 2. ZPP-a)”*.
20. Dalje, podnosilac zahteva naglašava da je Vrhovni Sud, prilikom odbacivanja njegove revizije kao nedozvoljene, njemu povredio pravo da on traži pravično suđenje koje je zagarantovano članom 31 Ustava kao i njegovo pravo za sudsku zaštitu prava koje je zagarantovano članom 54 Ustava. On navodi da je obaveza sudova da reše sporno pitanje i da to i proizilazi iz člana 2 stav 3 Zakona br.03/L-006 o parničnom postupku.
21. Na kraju, podnosilac zahteva predlaže Sudu da: (i) proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je Vrhovni Sud povredio njegova prava koja su zagarantovana članom 31 i članom 54 Ustava; i (iii) da poništi Rešenje Vrhovnog Suda Rev. br. 107/21 a predmet vrati na ponovno suđenje i ponovno odlučivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda*
(...)

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
(...)

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Revizija protiv rešenja Član 228

- 228.1 *Stranke mogu da podnesu reviziju samo protiv rešenja drugostepenog suda sa kojim se žalba podneta protiv konačne odluke odbacuje, odnosno sa čime se potvrđuje prvostepeno rešenje o odbacivanju podnete revizije protiv konačne odluke.*
- 228.2 *Revizija se dozvoljava i protiv rešenja drugostepenog suda kojim je odlučeno o predlogu za obnovu procesa.*

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom o Radu.
23. U tom smislu, Sud se pre svega poziva na član 113.1 i 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuje sledeće:

Član 113

- “1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Sud se dalje poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska], koji utvrđuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”*

Član 48
[Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

25. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Vrhovnog Suda [Rev. br. 107/2021], od 16. marta 2021. godine, nakon što je iscrpeo pravna sredstva predviđena zakonom.
26. Međutim, Sud razmatra i da li su ispunjeni uslovi utvrđeni članom 49. [Rokovi] Zakona i pravilom 39. [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno stavom (1) (c) Poslovnika o Radu. Oni utvrđuju sledeće:

Član 49 Zakona
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

Pravilo 39. Poslovnika o Radu
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i [...].”

27. U vezi sa napred navedenim, Sud podseća da rok od 4 (četiri) meseca počinje da teče od “poslednje odluke” u postupku iscrpljivanja pravnih sredstava, kojom je odbijena žalba podnosioca (vidi *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI120/17, podnosilac *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 30; KI115/20 podnosilac zahteva Muharem Rama, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2021.

godine, stav 39; kao i predmet ESLJP-a *Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 46477/99, odluka od 14. marta 2002. godine).

28. Sud, takođe, podseća da podnosilac zahteva mora da iscrpi sva pravna sredstva za koje se očekuje da su delotvorna i dovoljna. Samo delotvorna sredstva se mogu uzeti u obzir od strane Suda, pošto podnosilac ne može da produži striktne rokove koji su propisani Zakonom i Poslovníkom o Radu, pokušavajući da iscrpi pravna sredstva koja nisu dozvoljena ili žaleći se institucijama koje nemaju nadležnost da pruže zaštitu prava zbog kojih se žali podnosilac zahteva (vidi, *mutatis mutandis*, slučajeve Ustavnog suda KI120/17, podnosilac *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 31; KI112/19, podnosilac *Illir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, stav 38, KI115/20 podnosilac zahteva Muharem Rama, citirano iznad, stav 40; kao i predmet ESLJP-a *Fernie protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 14881/04, odluka od 5. januara 2006. godine).
29. Sud primećuje da je postupak protiv podnosioca zahteva koji je vođen pred redovnim sudovima u vezi sa njegovim predlogom za određivanje mere opreza bio okončan rešenjem Apelacionog suda [Ac. br. 4710 / 2020] od 12. novembra 2020. godine, putem kojeg je odbijena žalba protiv Rešenja Osnovnog suda.
30. Dalje, Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo i zahtev za reviziju pred Vrhovnim Sudom, tvrdeći da je došlo do povrede odredbi parničnog postupka kao i povrede materijalnog prava.
31. Što se tiče Rešenja Vrhovnog Suda koje se osporava od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da se u Rešenju [Rev. br. 107/2021] od 16. marta 2021. godine, Vrhovni Sud nije bavio glavnih žalbenim navodima podnosioca zahteva, već se isključivo bavio pitanjem proceduralne prirode u vezi sa vrstom pravnog sredstva koje je uloženo od strane podnosioca zahteva pred Vrhovnim Sudom.
32. S tim u vezi, Sud primećuje da je Vrhovni sud utvrdio da u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), u članu 228.1 se predviđa da stranke mogu izjaviti reviziju samo protiv pravosnažnih rešenja kojima je okončan postupak pred drugostepenim sudom.
33. Samim tim, Sud se poziva na Rešenje Vrhovnog Suda [Rev. br. 107/2021], kojom je odbijena kao nedozvoljena revizija podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da: "*Polazeći od takvog stanja stvari, Vrhovni Sud Kosova nalazi da u ovom konkretnom slučaju, napadnuto rešenje nema svojstvo rešenja kojim je postupak okončan pravosnažno. Tako, na osnovu odredbe člana 228.1 ZPP-a, propisano je da strane mogu da podnesu reviziju samo protiv pravosnažnih rešenja kojima je okončan postupak pred drugostepenim sudom. Kako pobijanim rešenjem nije okončan parnični postupak u ovom pravnom pitanju u pravosnažnoj formi, prema ovoj odredbi revizija protiv pobijanog rešenja nije dozvoljena, pa je ovaj sud reviziju odbio kao nedozvoljenu*".
34. Na osnovu ovoga, Sud primećuje da u skladu sa Rešenjem Vrhovnog suda [Rev. br. 107/2021], podnosilac zahteva je uložio nedozvoljeno pravno sredstvo pred Vrhovnim Sudom, koji je u ovom slučaju odbio isto kao nedozvoljeno.
35. Pored toga, Sud podseća da u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema Rešenja Apelacionog suda [Ac. br. 4710/2020] od 12. novembra 2020. godine, ništa nije sprečavalo istog da se on obrati Ustavnom Sudu. Međutim, on je koristio pravna sredstva kao što je revizija protiv Rešenja Apelacionog Suda [Ac. br. 4710/2020], koja nisu bila propisana zakonom.

36. Shodno tome, "poslednju odluku", u smislu člana 49. Zakona, predstavlja rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 4710/2020], od 12. novembra 2020. godine, kojim je odbijena žalba podnosioca zahteva, a koje je konačno i protiv koga se ne može uložiti žalba (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI112/19, podnosilac *Ilir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, stav 43; KI23/19, podnosilac *Agim Hoxha*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. oktobra 2021. godine, stav 93, KI115/20 podnosilac zahteva Muharem Rama, citirano iznad, stav 51).
37. Samim tim, Sud podseća da je Rešenje Apelacionog Suda [Ac. br. 4710/2020], doneto 12. novembra 2020. godine. Na osnovu dana donošenja Rešenja Apelacionog Suda, dakle dana 12. novembra 2020. godine, i dana podnošenja revizije od strane podnosioca zahteva, a to je dana 4. decembra 2020. godine, što se i potvrđeno u zahtevu za reviziju koji se nalazi u spisima predmeta, Sud primećuje da je Rešenje Apelacionog suda podnosilac zahteva primio pre 4. decembra 2020. godine, i samim tim, Sud utvrđuje da je vreme između prijema Rešenja Apelacionog suda i dana podnošenja njegovog zahteva pred Sudom, odnosno 26. avgust 2021. godine, istekao vremenski period od 4 (četiri) meseca.
38. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva koji se odnosi na rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 4710/2020] od 12. novembra 2020. godine, podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
39. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i po pravilu 39. (1) (c) Poslovnika o Radu, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju u razumnom vremenskom roku i da se spreči da se stranke i druga uključena lica u sudskim postupcima drže u stanju neizvesnosti duži vremenski period (vidi presudu ESLJP-a *Mocanu i drugi protiv Rumunije*, predstavke br. (10865/09, 45886/07 i 32431/08) od 17. septembra 2014. godine, stav 258; vidi, takođe, presudu ESLJP-a *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugalije* br. 56080/13, od 19. decembra 2017. godine, stav 129; i, slučaj Ustavnog suda br. KI112/19, podnosilac *Ilir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, stav 46; KI115/20, podnosilac zahteva Muharem Rama, citirano iznad, stav 54).
40. Ovaj rok takođe omogućava eventualnom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i, ako želi, da odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba da iznese i ujedno olakšava utvrđivanje činjenica u ovom slučaju jer protokom vremena, svako drugo ispitivanje otvorenih pitanja postaje problematično (vidi presudu ESLJP-a *Sabri Güneş protiv Turske*, predstavka br. 27396/06, od 29. juna 2012. godine, stav 39; vidi, takođe, i slučaj Suda KI12/20, podnositeljka zahteva *Hamijete Dinarama-Dajja*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. novembra 2020. godine, stav 42; KI115/20, podnosilac zahteva Muharem Rama, citirano iznad, stav 55).
41. Ovo pravilo naglašava vremensko ograničavanje roka za kontrolu koju vrši Sud i upozorava pojedince i državne organe na rok posle kojeg takva kontrola nije više moguća (vidi odluku ESLJP-a *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97, od 25. januara 2000. godine; vidi, takođe, presudu ESLJP-a *Sabri Güneş protiv Turske*, citiranu u tekstu iznad, stav 40; vidi, takođe, i slučaj Suda KI53/18, podnosilac zahteva *Hajri Ramadani*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. decembra 2018. godine, stav 45; KI115/20, podnosilac zahteva Muharem Rama, citirano iznad, stav 56).
42. Stoga, na osnovu prethodnih obrazloženja, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva podnet van zakonskog roka utvrđenog članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika, i da je isti, kao takav, neprihvatljiv.

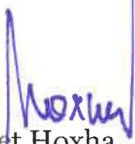
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika o Radu, dana 8. juna 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu Rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovu Rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona, i
- IV. Ova Rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani